

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ Č. 20/25

Luxemburg 25. februára 2025

Rozsudok Súdneho dvora v spojených veciach C-146/23 | Sąd Rejonowy w Białymstoku a C-374/23 | [Adoreikè]¹

Nezávislosť sudcov: Súdny dvor spresňuje požiadavky práva Únie týkajúce sa určenia odmeňovania vnútroštátnych sudcov

Pravidlá určenia odmeňovania, ktoré sú zakotvené v zákone, musia byť objektívne, predvídateľné, stabilné a transparentné

Poľské a litovské sudy položili Súdnemu dvoru otázky týkajúce sa určenia odmeňovania sudcov. Súdny dvor pripomína, že toto odmeňovanie, ktoré predstavuje jednu zo záruk nezávislosti sudcov, musí zodpovedať významu ich funkcií. Jeho určenie musí mať právny základ a musí zodpovedať kritériám objektivity, predvídateľnosti, stability a transparentnosti. Úroveň odmeňovania sudcov musí byť dostatočne vysoká vzhľadom na sociálno-ekonomický kontext dotknutého členského štátu, najmä pokiaľ ide o priemernú mzdu. Akákoľvek odchýlka od pravidiel jeho určenia musí byť odôvodnená cieľom všeobecného záujmu. Tieto výnimky, ktoré sa nesmú týkať osobitne sudcov, musia byť nevyhnutné, primerané a dočasné. Nemôžu mať vplyv na primeranosť odmeňovania sudcov vo vzťahu k ich funkciám.

Na Súdny dvor sa obrátili poľské a litovské sudy, ktoré sa pýtajú na zlučiteľnosť vnútroštátnych ustanovení týkajúcich sa určenia odmeňovania sudcov s právom Únie.²

V Poľsku zákon stanovuje, že základný plat sudcov sa určuje objektívne na základe priemernej mzdy oznámenej Ústredným štatistickým úradom. Tri opakujúce sa zákony však tieto pravidlá výpočtu zmenili, čo viedlo k „zmrazeniu“ valorizácie plátov sudcov na roky 2021, 2022 a 2023. Toto derogačné opatrenie bolo odôvodnené rozpočtovými obmedzeniami súvisiacimi s pandemiou COVID-19 a ruskou agresiou voči Ukrajine.

Sudca, ktorý napadol túto zmenu, požaduje sumu zodpovedajúcu rozdielu medzi vyplateným platom a platom, ktorý by mal dostať, ak by valorizácia nebola „zmrazená“.

V Litve podali dve sudkyne žalobu o náhradu škody proti tomuto členskému štátu. Tvrdili, že výška ich platu priamo závisí od politickej vôle výkonnej a zákonodarnej moci. Okrem toho namietali, že neexistuje právny mechanizmus na určenie dôstojného odmeňovania, ktoré by zodpovedalo úlohám sudcov a ktoré by bolo porovnateľné s plátmi predstaviteľov iných právnických profesií.

Súdny dvor vo svojom rozsudku pripomenul, že **poberanie platu sudcami, ktorého výška zodpovedá významu funkcií, ktoré vykonávajú, predstavuje inherentnú záruku ich nezávislosti**. V dôsledku čoho sa od členských štátov vyžaduje, aby pri prijímaní pravidiel na jeho určenie dodržiavali povinnosti, ktoré pre ne vyplývajú z práva Únie.³

Tieto pravidlá preto musia mať právny základ. Musia byť objektívne, predvídateľné, stabilné a transparentné, aby sa vylúčil svojvoľný zásah zákonodarnej a výkonnej moci. Rovnaké požiadavky sa uplatňujú na derogačné opatrenia,

ktoré vedú k zníženiu platu sudcov alebo k „zmrazeniu“ jeho valorizácie.

Úroveň platov sudcov musí byť dostatočne vysoká vzhľadom na hospodársky, sociálny a finančný kontext dotknutého členského štátu, najmä pokiaľ ide o priemernú mzdu. Tento plat musí byť v súlade s významom zverených funkcií s cieľom chrániť sudcov pred akýmkoľvek tlakom, ktorý by mohol ovplyvniť ich rozhodnutia a ochrániť ich pred rizikom korupcie. **Nezávislosť sudcov** však **nebráni tomu, aby bol ich plat stanovený v nižšej výške než priemerná odmena v iných právnických profesiách.**

Výnimky z pravidiel určenia odmeňovania sudcov musia byť **odôvodnené cieľom všeobecného záujmu**, akým je odstránenie nadmerného deficitu verejných financií. V zásade by sa nemali zameriavať osobitne na sudcov. Musia byť tiež nevyhnutné a striktné primerané na dosiahnutie sledovaného cieľa. **Napriek uplatňovaniu týchto opatrení, ktoré majú výnimočný a dočasný charakter**, musí plat sudcov naďalej zodpovedať významu ich funkcie.

Napokon pravidlá určenia odmeňovania sudcov, ako aj opatrenia, ktoré sa od nich odchyľujú, musia podliehať **účinnému súdnemu preskúmaniu** na vnútroštátnom súde.

Je úlohou vnútroštátnych súdov, aby overili, či tieto požiadavky boli v prejednávanej veci dodržané, čo sa podľa Súdneho dvora zdá byť *prima facie* splnené.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie rozsudku a jeho prípadné zhrnutie](#) sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293.

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Zostaňte v spojení!

¹ Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

² Článok 2 a článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ.

³ Článok 19 ZEÚ, ktorý vyjadruje hodnotu právneho štátu uvedenú v článku 2 ZEÚ, zveruje vnútroštátnym súdom a Súdnemu dvoru úlohu zaručiť plné uplatňovanie práva Únie vo všetkých členských štátoch, ako aj súdnu ochranu, ktorá jednotlivcom z tohto práva vyplýva. Na tento účel je prvoradé zachovanie nezávislosti týchto orgánov.